

HÍVOM A CSALÁDOKAT Októberben, Szent Erzsébet évében

Kedves családok és házaspárok, kedves családokat szerető szerzetes- és paptestvérek, kedves mindnyájan, akik a család és az élet mellett álltok!

Október: Szent Erzsébet átlátszó tisztasága és termékeny anyasága.

Szent Erzsébet önként, teljes természetességgel volt tiszta, nem a kényszer és előírások hatására. Ugyanilyen természetességgel vállalta gyermekeit. A tisztaság nem az önmegtartóztatás erénye, hanem az én-en való uralkodás eszköze. Az a sok nem, amelyre az Egyház anyai gondoskodással ösztönöz bennünket, valójában igen az életre, igen az örömré. Így élheti meg a személy saját összes dimenzióját: az apaságot, az anyaságot, a tiszta és termékeny életet.

Ha az embereket megkérdeznénk: mit jelent számukra a tisztaság, valószínűleg változatos válaszokat kapnánk. A magyar nyelvben ennek a szónak sok jelentése van, beszélünk tiszta időről, tiszta ruháról, tiszta vízről, de mondjuk azt is, hogy valaki tiszta örült, tisztára megbolondult, vagy éppen tisztára belebolondult valakibe. Kicsit ritkábban van szó a tiszta emberről, talán, mert nehéz megmondani, mit is jelent az ember tisztasága. Ha pedig azt kérdeznénk, hogy fontosnak, értékesnek tartják-e a tisztaságot, akkor bizonyára a nagy többség igenlő választ adna. Csak akkor bizonytalanodnának el, amikor az erkölcsi tisztaság kerülne szóba, különösen a „tisztán élni, tisztán szeretni” elve, ezt ugyanis a széles társadalom nem tekinti értéknek sem a házasságra készülve, sem a házasságban, sem pedig azok esetében, akik nem házasságban élnek. Ebben az értelemben a tisztaság már régóta a „lekacagott” szavak közé tartozik, sőt a tisztátalanság dicsekvés tárgya, különböző formái védettek, ajánlottak. „Fecseg a felszín, hallgat a mély”, a költőnek ez az állítása a tisztaságra vonatkoztatva is igaz: Míg a felszínen harsány módon van jelen a tisztátalanság, a hallgató mélyben találkozunk fiatalokkal, akik derűs nagyvonalúsággal, tiszta étellel készülnek állapotbeli hivatásukra, találkozunk jegyespárokkal, akik az ősi elvet vallva állnak oltár elé: „tisztán az oltárig, hűségesen a sírig.” Találkozunk a tisztaság hűségében megélt házasságokkal, ragyogó tisztaságot sugárzó szerzetesi és papi élettel.

Mit jelent a te számodra a tisztaság? Idézetek fel példákat a tisztán megélt életállapotokra! Miért ódzkodik a mai ember a tisztaságtól?

A tisztaság nem csak „lekacagott”, hanem félreértett szó is. Ahol nem becsülik a tisztaságot, ott kevés becsülete van az elkötelezett életnek, legyen az bármilyen életállapot, házasság, szerzetesség vagy papság. Ami ugyanis tiszta, az annak is látszik, ami. Tisztaság szavunk a teljességet, az épséget jelenti. Ha a víz tiszta, akkor az teljeséggel víz, nincs benne semmi egészségre ártalmas. Ha a jegyespár tisztán készül a házasságra, akkor párkapcsolatuk ép, egészségesen formálódik, vagyis kapcsolatuk arányosan alakul testi, lelki, szellemi síkon. A tisztaság „lelki erőt jelent, amely képes arra, hogy megvédje a szerelmet a féktelen önzés és gyönyörkeresés veszedelmeitől, és előre lendítse a maga beteljesedése felé,” (FC 33) olyan erény, amely kiteljesíti a személy nemiségét és megvédelmezi azt minden meghamisítástól és leszűkítéstől. Így ad alapot a tisztaság az elkötelezettségre.

A fentiek fényében világos, hogy olyan tisztaságra nevelésre van szükség, amely az emberi személy növekedését célozza, vagyis a szeretet és az önátadás felé megnyíló szabadságra irányul. Ez az igény manapság egyre nyilvánvalóbb és nem halogatható, hiszen a szexualitás számos leszűkített értelmezésmódjával kell szembenéznünk. Ez a nevelés elsősorban a család feladata, a szülők alapvető joga és kötelessége. Fontos, hogy világosan és derűsen szóljunk a tisztaság erényéről, hogy megteremtjük a tisztaság elfogadásának társadalmi, érzelmi és lelki feltételeit. És végül, hogy örömteli tanúságtételek hangozzanak el. Arról sem

szabad elfeledkeznünk, hogy az imádsághoz forduljunk annak tudatában, hogy a tisztaság erénye nem csupán személyes erőfeszítésünk gyümölcse, hanem Isten ajándéka, amit bizalommal és alázattal kérnünk kell. (vö. KEK 2337-2350)

Ahogy lakásunk rendje, tisztasága nem önmagáért a tisztaságért, a rendért van, hanem azért, hogy mindenki jól érezhesse magát odahaza, ugyanígy a begyakorolt házastársi tisztaság sem önmagáért van, hanem azért, hogy mind szabadabban tudjunk szerető férj és feleség lenni, és mindinkább kiteljesedhessünk a boldog szülői hivatásban, tiszta, derűs, szabad otthont ajándékozva gyermekeinknek. Szent Erzsébet példája is erről tanúskodik. Tisztán megélt gyermekora és fiatalsága tette őt boldog feleséggé, szerető édesanyává és Isten akaratát elfogadó özvegyé. Ő magától értődő természetességgel volt tiszta, nem is tudott más lenni, hiszen már kis gyermek korában megérintette a legtisztább szeretet, Isten szeretete. Isten iránti viszont-szeretetének eszköze volt tisztasága, és mert nagyon szeretett, nem is lehetett más, csak nagyon tiszta. Példája azt is mutatja, hogy a tisztaság nem élelтелен, életidegen, a másik nemet megvető, egysíkú magatartás, hanem az élethez, kiteljesedéshez, boldogsághoz vezető út. Úgy lett boldog feleséggé, majd édesanyává, békességet sugárzó özvegyé, hogy tisztaságában sohasem ingott meg.

Kitől hallottatok beszélni a tisztaságról, hogyan emlékeztek rá? Ti magatok családotokban szóba hoztátok-e ezt a témát, hogyan? Hogyan sikerült érzékeltetni gyermekeitek számára, hogy a tisztaság megélése által semmiről nem maradnak le? Milyen helyet foglal el az értékek hierarchiájában a tisztaság?

A tisztaság és termékenység összetartozó fogalmak. Ahol az életállapot megélését a tisztaság kíséri, ott megjelenik az élet, - lelki és testi értelemben egyaránt, - a házaspár édesanyává és édesapává lesz; a pap pedig atyává, a szerzetesnő tisztelendő anyává válik a hagyományos egyházi szóhasználat szerint. Mostanában ritkán emlegetjük a tisztaságot, mint az élet és egészségvédelem hatékony eszközét. A szakirodalomban kialakult a „reproduktív egészségvédelem” fogalma, de sajnos nem a tisztaságra segít, hanem az étellel való visszaélés fedőnévévé lett. Szomorú statisztikai adatok bizonyítják, mind a tisztaság elleni tettek, mind pedig a fogamzásgátló szerek és eszközök elterjedése milyen sok kárt okoz (születési rendellenességek, magzati betegségek, fokozódó számú meddőség, magzat- és csecsemőhalandóság, abortusz). Ez a tény is mutatja, hogy az Egyház látszólagos konzervatívizmusa mennyire a jövőre irányul.

Házasságban élve, házasságra készülve törekedjünk a tisztaságra! A tisztán megélt kapcsolatban természetes a hűség, a holtig tartó, egymás iránti elkötelezettség, az egymásra figyelem. Az Egyház törvényeivel védve a szexualitást, biztosítani akarja a személyességet, azt, hogy ne idegen tárgyra bízunk a másakra figyelmet. A termékeny időszakokban való önmegtartóztatásra buzdítva frissen tartja a szerelemet, segít megőrizni a kommunikáció egyéb formáit, vagyis abban segít, „hogymindenki szentségben és tisztaságban tudjon élni feleségével” (1Thessz 4,4)

Milyen tényezők segíthetik, vagy tehetik nehezzé a tisztaság megőrzését a házasságban? Találkoztál-e már tisztaságról szóló tanúságtétellel, neked sikerült-e már bátorítón szólni a tisztaságról és hogyan?

Hívom a családokat és a házasságra készülőket, legyenek következetes tanúi a tisztaságnak!

Bíró László
a MKPK családreferens püspöke,
a Magyar Katolikus Családegyesület elnöke